

Time-03Hrs

Marks-100

N.B. : **Read the following instructions carefully**

1. There are **ten questions** given in **section A and B** and printed in English and Marathi language.
2. Candidates should attempt any **five** questions out of which at least **two questions from each section.**
3. Figures to the right indicate full marks
4. Use of **Map Stencil** is permitted.
5. Draw sketches, diagrams and maps wherever necessary.

Section-A

- Q.No.1 Discuss the nature of environmental geography and explain its need and importance. 20
- Q.No.2 Describe various problems associated with water and forest. 20
- Q.No.3 Discuss the causes and impacts of air pollution. 20
- Q.No.4 Explain the concept of sustainable development and eco-friendly life style. 20
- Q.No.5 Write a note on global warming and ozone depletion. 20

Section-B

- Q.No.6 Discuss the tourism development in detail. 20
- Q.No.7 Explain various types of tourism. 20
- Q.No.8 Discuss the factors that are affecting tourism. 20
- Q.No.9 Write a note on tourism organisations and tourism agencies. 20
- Q.No.10 Describe various geographical and historical resources of tourism in India. 20

मराठी भाषांतर

वेळ- ०३ तास

गुण- १००

सूचना- खालील सूचना काळजीपूर्वक वाचा

- १) विभाग अ आणि ब मिळून एकूण दहा प्रश्न इंग्रजी व मराठी भाषेत विचारण्यात दिलेले आहेत.
- २) प्रत्येक विभागातील कमीत कमी दोन व एकूण पाच प्रश्न सोडवा
- ३) प्रत्येक प्रश्नाच्या उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात
- ४) नकाशा टेन्सीलचा वापर करण्यास परवानगी आहे
- ५) आवश्यक तेथे आराखडे, आकृत्या व नकाशे काढा.

विभाग-अ

प्र.क्र.०१ पर्यावरण भूगोलाच्या स्वरूपाची चर्चा करून त्याची गरज आणि महत्व स्पष्ट करा.	२०
प्र.क्र.०२ पाणी व जंगल यांच्याशी संबंधित विविध समस्यांचे वर्णन करा.	२०
प्र.क्र.०३ वायू प्रदूषणाची कारणे व परिणामांची चर्चा करा.	२०
प्र.क्र.०४ शाश्वत विकास आणि पर्यावरण स्नेही जीवनशैली या संकल्पना स्पष्ट करा.	२०
प्र.क्र.०५ जागतिक उबदारीकरण आणि ओझोन क्षय यावर सविस्तर टिप लिहा.	२०

विभाग-ब

प्र.क्र.०६ पर्यटन विकासाची सविस्तर चर्चा करा.	२०
प्र.क्र.०७ पर्यटनाचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.	२०
प्र.क्र.०८ पर्यटनावर परिणाम करणा-या घटकांची चर्चा करा.	२०
प्र.क्र.०९ पर्यटन संघटना आणि पर्यटन व्यावसायिक यावर टिप लिहा.	२०
प्र.क्र.१० भारतातील भौगोलिक आणि ऐतिहासिक पर्यटन संसाधनांचे वर्णन करा.	२०